

Aktiv zgodovinarjev na Gimnaziji Nova Gorica je na sestanku, dne 4. 7. 2018 sprejel naslednja

Interna pravila ocenjevanja - ZGODOVINA

Pravila veljajo pri ocenjevanju znanja od začetka šolskega leta 2018/19 do spremembe oziroma do preklica.

Oblike ocenjevanja znanja

Pri zgodovini v skladu z učnim načrtom v vsakem ocenjevalnem obdobju dijaki pišejo šolske naloge — to je naloga za pisno ocenjevanje znanja, ki traja eno šolsko uro (lahko tudi manj, z opozorilom učitelja o dolžini testa).

Vsak dijak je v šolskem letu lahko enkrat ustno vprašan za oceno. Učitelj lahko ocenjuje tudi druge oblike sodelovanja učenca: seminarske naloge, referate, plakate, domače naloge, predstavitve powerpoint, sodelovanje pri pouku ali ocena zvezka.

Dovoljeni pripomočki

Pri pisnem ocenjevanju znanja iz zgodovine lahko dijak uporablja pisalni pribor (kemični svinčnik ali nalivno pero (ne rdeče barve)).

Kriteriji za doseg ocen

Dijak, ki je dosegel pri pisnem ocenjevanju znanja t odstotkov vseh možnih točk, dobi naslednjo oceno:

če je	$0 \leq t < 50,$	dobi oceno	nezadostno (1)
če je	$50 \leq t < 62,$	dobi oceno	zadostno (2)
če je	$63 \leq t < 77,$	dobi oceno	dobro (3)
če je	$78 \leq t < 87,$	dobi oceno	prav dobro (4)
če je	$88 \leq t \leq 100,$	dobi oceno	odlično (5)

Pri ustnem ocenjevanju znanja uporabljamo kriterije ustnega ocenjevanja, s katerimi so dijaki seznanjeni prvo šolsko uro.

Minimalni standardi znanja

1. Če dijak v posameznem ocenjevalnem obdobju pokaže manj kot 50 % znanja iz obravnavane snovi, ni dosegel minimalnega standarda znanja.
2. Če dijak v posameznem ocenjevalnem obdobju nima nobene pozitivne ocene, potem ni dosegel minimalnega standarda znanja.
3. Če je dijak v nekem ocenjevalnem obdobju pridobil pozitivne in negativne ocene, učitelj presodi, ali je dosegel minimalni standard znanja ali ne, glede na točko 1 (50% znanja).
4. Če je dijak v šolskem letu odsoten oziroma neocenjen pri pisnem ocenjevanju znanja, mora dobiti še dodatne ocene iz manjkajoče snovi (ustno ali pisno — v dogovoru z učiteljem), sicer ni dosegel minimalnega standarda znanja.

Dijak, ki ni dosegel minimalnega standarda znanja iz prvega ocenjevalnega obdobja, ima pravico do ponovnega ocenjevanja znanja iz iste snovi po redovalni konferenci (v dogovoru z učiteljem). Dijak dobi

pri tem ocenjevanju oceno v skladu z zgoraj navedenim kriterijem — če obvlada vsaj 50 % snovi (vsaj zadostna ocena), se šteje, da je dosegel minimalni standard znanja za to ocenjevalno obdobje.

Zaključevanje ocen ob koncu pouka

Tudi pri zaključevanju ocen ob koncu pouka v splošnem upoštevamo zgoraj navedeni kriterij, kjer *t* predstavlja, koliko odstotkov celotnega predpisanega znanja je dijak pokazal pri ocenjevanju znanja v celotnem šolskem letu. Pri tem pa dodatno pozornost posvetimo slabšim dijakom in pri tem upoštevamo naslednja pravila:

Dijak, ki ni dosegel minimalnega standarda iz snovi enega ocenjevalnega obdobja in ni neocenjen, je ob koncu pouka negativno ocenjen.

Dijak, ki je neocenjen, opravlja pisni dopolnilni izpit iz snovi, iz katere je neocenjen.

Dijak, ki je negativno ocenjen, opravlja pisni popravni izpit iz snovi celotnega šolskega leta. V izjemnih primerih lahko aktiv zgodovinarjev določi drugače.

Tudi predmetni izpiti so v pisni obliki.

Vsi pisni deli izpita za oceno trajajo 60 minut.

Člani aktiva:

Anastazija Makorič Bevčar

Tomaž Komel

Jurij Žagar

Zoran Jovičević

MINIMALNI STANDARDI ZNANJA – SPLOŠNA, ŠPORTNA IN UMETNIŠKA GIMNAZIJA

Dijak mora za pozitivno oceno v 1. letniku poznati naslednjo snov:

Zakaj je pomembna zgodovina?

- pojasnijo, kaj preučuje zgodovina;
- opišejo kako sta se skozi zgodovino spreminjala zgodovinski čas in prostor;
- ponazorijo pomen različnih vrst zgodovinskih virov za zgodovino;
- opredeli oz. opiše predmet preučevanja zgodovine;
- našteje vrste zgodovinskih virov in jih podkrepí s primeri;
- v kronološkem zaporedju našteje večja zgodovinska obdobja in mejnike med njimi;
- opiše glavne elemente zgodovinske karte (legenda, simboli, pojasnila simbolov, različne barve ...); - s konkretnim primerom ponazori pomen znanja zgodovine za današnji čas.

Od mestnih držav do prvih imperijev

- opiše glavne značilnosti, po katerih se človek loči od živali;
- opredeli pojem neolitska revolucija;
- našteje prve visoke kulture ter jih prostorsko in časovno opredeli;
- opiše glavne značilnosti namakalnega sistema in druge naravne vire za razvoj egipčanske civilizacije;
- na konkretnem primeru Egipta ponazori družbeno organizacijo prvih visokih kultur (koncept družbene hierarhije);

- našteje značilnosti sušnelastniške družbe;
- na primeru Egipta opiše vzroke za nastanek državne organizacije in razloži njene glavne značilnosti;
- oceni pomen egipčanske civilizacije za nadaljnji zgodovinski razvoj; - oceni kulturno dediščino prvih visokih kultur. na zemljevidu prikaže geografske značilnosti in naravne vire stare Grčije;
- na zemljevidu prikaže posledice selitev grških plemen v staro Grčijo v dveh valovih;
- opiše glavne kulturne dosežke kretske-mikenske civilizacije;
- razloži značilnosti grške velike kolonizacije;
- opiše pomen Iliade in Odiseje za zgodovino;
- primerja glavne podobnosti in razlike med Atenami in Šparto z vidika gospodarskega, družbenega in političnega razvoja;
- našteje glavne reformatorje v Atenah in opiše pomen njihov reform;
- razloži bistvo pojma »zlata doba Aten«;
- opiše značilnosti in posledice nasprotij in bojov med Grki samimi in z zunanjimi sovražniki (Perzijci, Makedonci);
- razloži glavne vzroke za vzpon makedonske države v imperij;
- na konkretnem primeru razloži koncept helenizma;
- na konkretnih primerih opiše pomen grškega in helenističnega kulturnega izročila. s pomočjo zemljevida navede naselitveno strukturo Apeninskega polotoka pred nastankom Rima;
- zna razložiti pojem indoevropeizacija Apeninskega polotoka;
- opiše življenje plebejcev in patricijev in predstavi razlike med dvema družbenima slojema;
- zna navesti razlike med monarhijo in republiko;
- opiše in primerja značilnosti triumvirata, principata in dominata;
- opiše značilnosti stare rimske državne religije in zna navesti vzroke za širitev krščanstva;
- na konkretnem primeru ponazori posledice pomanjkanja sušnje v rim. državi;
- opiše posledice germanskih vdorov za rim. državo.

Prazgodovinska in antična kulturna dediščina na Slovenskem

- v pravilnem časovnem zaporedju našteje glavna obdobja prazgodovine in navede mejnike med njimi;
- opiše glavne značilnosti gospodarskega delovanja, družbene organizacije in kulturnega ustvarjanja v starejši, srednji in mlajši kameni dobi na Slovenskem;
- na zemljevidu pokaže glavna najdišča starejše, srednje in mlajše kamene dobe na Slovenskem in našteje glavne najdbe;
- opiše glavne značilnosti gospodarskega delovanja, družbene organizacije in kulturnega ustvarjanja v bakreni, bronasti in železni dobi na Slovenskem;
- opiše glavne podobnosti in razlike v gospodarskem, družbenem in kulturnem razvoju v posameznih obdobjih prazgodovine na Slovenskem in v svetovnem merilu;
- opiše vsebino in zanesljivost zgodovinskih virov, ki pričajo o vplivu stare grške civilizacije na Slovenskem;
- opiše značilnosti rimskega gospodarskega, družbenega, upravno-političnega in kulturnega razvoja na Slovenskem;
- na primeru sledi rimske civilizacije na Slovenskem izpostavi bistvo koncepta kulturno izročilo.

Dijak mora za pozitivno oceno v 2. letniku poznati naslednjo snov:

Oblike vladanja

- navedejo vzroke za razpad rimskega imperija in pojasnijo, da je bilo »razpadanje« dolgotrajni proces;
- sklepajo o gospodarskih, družbenih in političnih posledicah razpada rimskega imperija za zahodno (germanska kraljestva) in vzhodno Evropo (Bizanc);
- razložijo gospodarske, družbene, politične in kulturne značilnosti Frankovske monarhije; - na primeru Španije in rimsko-nemškega cesarstva sklepajo in pojasnijo značilnosti stanovskih monarhij, ugotavljajo podobnosti in razlike;
- analizirajo in razložijo značilnosti stanovske družbe in sklepajo o njenih spremembah v posameznih obdobjih;
- na primeru Francije pojasnijo reformne poskuse absolutnih vladarjev ter presodijo, v kolikšni meri so bili uspešni oz. neuspešni;
- na primeru Beneške republike pojasnijo značilnosti italijanskih mestnih držav;
- opredelijo značilnosti Papeške države, vlogo papežev med ostalimi visokimi cerkvenimi dostojanstveniki (patriarhi) ter sklepajo o vzrokih in posledicah boja za oblast s cesarji;
- razložijo značilnosti razvoja Anglije in rezultat spopada med pristaši absolutizma in parlamentarizma;
- razložijo značilnosti razvoja Nizozemske in rezultate osvobodilnega boja proti španski nadoblasti; - utemeljijo glavne značilnosti razsvetljenskih idej in sklepajo o njihovem vplivu na reformne poskuse na primeru Prusije in Rusije;
- razčlenijo vzroke nastanka različnih modelov vladanja v Evropi, jih med sabo primerjajo ter ugotavljajo podobnosti in razlike;
- primerjajo obseg udeležbe različnih stanov, družbenih slojev oz. razredov na vladanje, presodijo njihov vpliv na vladanje in zaključke ponazorijo s konkretnimi primeri;
- z različnih perspektiv analizirajo različne okoliščine nastanka posameznih modelov vladanja in jih primerjajo z današnjimi.

Gospodarske, etnične in družbene spremembe v Evropi od 6. do 18. stoletja

- analizirajo konkretne primere in preverijo pravilnost trditve, da so Evropejci odkrili svet (plovbe vikinških, kitajskih, arabskih pomorščakov ...);
- analizirajo in razložijo pogoje in vzroke za geografska odkritja;
- sklepajo o obsegu kolonialnih imperijev;
- z različnih perspektiv sklepajo o pozitivnih in negativnih posledicah geografskih odkritij in jih ponazorijo s primeri (lahko v obliki debate za in proti: Prihod belega človeka je Ameriki prinesel napredek);
- na konkretnih primerih sklepajo o obsegu in značilnostih menjave dobrin in idej;
- na primeru Leonarda da Vinci opredelijo pojme »renesančnega človeka«, humanizma in renesanse;
- analizirajo konkretne primere in ugotovijo razširjenost humanističnih in renesančnih idej po posameznih družbenih slojih in po predelih Evrope;
- na primeru Firenc analizirajo in pojasnijo odsev zgodovinskega dogajanja v renesančni umetnosti; - analizirajo konkretne primere in sklepajo o značilnosti pogledov in idej humanističnih mislecev in jih primerjajo s sholastiko ter navedejo glavne izume in dosežke v znanosti in tehnologiji z vidika nadaljnega razvoja;
- razložijo razvoj šolstva in sklepajo o šolanju plemstva in meščanstva, opredelijo vlogo samostanov, prvih univerz ter utemeljijo misel, da je bilo šolstvo in izobraževanje privilegij;

- razložijo vpliv tiska na širjenje pismenosti;
- analizirajo konkretne primere in opredelijo glavne reformatorje in njihove poglede, ideje in smeri ter na njihovem temelju sklepajo o vzrokih za reformacijo;
- opredelijo razlike med pogledi humanistov in reformatorjev;
- pojasnijo, kje se je reformacija obdržala in kje se je s protireformacijo zgodila katoliška obnova ter pojasnijo, kako je reformacija vplivala tudi na reforme v katoliški cerkvi;
- na konkretnih primerih sklepajo o podobnostih in razlikah med katoliško in protestantsko Evropo (ne le vera in organizacija cerkva, ampak tudi odnos do modelov vladanja in gospodarjenja);
- analizirajo konkretne primere in sklepajo o glavnih razsvetljenskih idejah in pogledih na človeka in njegove pravice, družbo in državo;
- pojasnijo značilnosti avtarkičnega gospodarstva v okviru zemljiških gospodstev ter kolonizacijo z vidika širjenja prostora in proizvodnje (prinaša novosti v kmetijstvo (vloga samostanov) in vpliva na razvoj mest);
- analizirajo konkretne primere in sklepajo o značilnostih zgodnjega kapitalizma (založništvo in manufakture) ter o novih gospodarskih doktrinah kot sta merkantilizem in fiziokratizem;
- pojasnijo vzroke za začetke industrializacije v Angliji, sklepajo o značilnostih ter utemeljijo ali ovržejo trditev, da je industrializacija dokončan zgodovinski proces;
- utemeljijo trditev, da je 18. stoletje tudi stoletje novih idej in izumov.

Razvoj zgodovinskih dežel in Slovenci

- sklepajo o obsegu naselitve Alpskih Slovanov v Vzhodne Alpe v dveh valovih;
- analizirajo in pojasnijo gospodarske, družbene in politične značilnosti kneževin Karantanije in Karniole; pojasnijo značilnosti pokristjanjevanja iz dveh središč (Oglej, Salzburg) ter vplive in pomen latinskega (Brižinski spomeniki) in starocerkvenoslovanskega pokristjanjevanja (Ciril in Metod);
- pojasnijo dogodke, ki so prispevali k vključitvi ozemlja Alpskih Slovanov v zahodnoevropski kulturni prostor ter prihod pod tujo oblast;
- pojasnijo pojem zgodovinskih dežel, razložijo njihovo etnično strukturo in njihov upravni, gospodarski in družbeni razvoj v okviru rimsko-nemškega cesarstva;
- navedejo pomembne plemiške rodbine in njihove akcije in boje za oblikovanje dinastičnih ozemelj; - analizirajo konkretna primera celinskega in mediteranskega mesta, sklepajo in pojasnijo značilnosti, ugotovijo podobnosti in razlike, etnično strukturo (Slovenci, Nemci, Italijani, Judje), delež mestnega prebivalstva glede na celotno prebivalstvo;
- pojasnijo, kako je zgodovinsko dogajanje vplivalo na kulturno ustvarjanje ter analizirajo in razložijo značilnosti izbranih primerov;
- sklepajo o glavnih značilnostih osmanskega imperija ter v tem kontekstu razložijo pojav turških vpadov v zgodovinske dežele ter posege in akcije habsburške monarhije, da bi se zavarovala pred temi vpadi; - analizirajo konkretne primere in pojasnijo položaj kmetov, ki je vplival na izbruh kmečkih uporov, razložijo značilnosti koroškega, vseslovenskega, slovensko-hrvaškega in kasnejših kmečkih uporov ter razmislijo, kdaj in zakaj prenehajo;
- sklepajo o značilnostih in pomenu reformacije na Slovenskem, ugotovijo, kje in zakaj se je obdržala, kje in zakaj pa je zmagala protireformacija;
- analizirajo izbrane primere baročne umetnosti in utemeljijo, zakaj pomenijo zmago katoliške protireformacije;

- pojasnijo značilnosti razsvetljenskih reform Marije Terezije in Jožefa II. in jih ponazorijo s primeri na Slovenskem ter ugotovijo pomen teh reform za nadaljnji razvoj.

Dijak mora za pozitivno oceno v 3. letniku poznati naslednjo snov:

Vzpon meščanstva in uveljavitev parlamentarizma

- navede glavne vzroke z ameriško revolucijo in pojasni glavne dosežke;
- pojasni glavne vzroke za francosko revolucijo in razloži glavne posledice;
- opredeli glavne vzroke krepitve meščanstva v 19. stoletju in opiše strukturo meščanske družbe na začetku in ob koncu 19. stoletja;
- pojasni bistvo in nosilce konservativizma;
- pojasni bistvo in nosilce liberalizma;
- razloži glavne ukrepe dunajskega kongresa 1815;
- razloži glavne vzroke za revolucije 1848/49;
- pojasni bistvo zahtev v revolucionarnih letih 1848/49 z vidika uveljavljanja človekovih pravic;
- navede glavne dosežke liberalnih in socialnih zahtev od leta 1848 do konca 19. stoletja;
- pojasni pomen ustav ali konstitucij;
- razloži bistvo parlamentarizma;
- navede glavne značilnosti modernih političnih strank in njihovih programov (na primeru Francije ali Velike Britanije),
- navede glavne tipe modelov vladanja in glavne značilnosti razloži na izbranem primeru (npr. parlamentarni model v Veliki Britaniji, absolutni v Rusiji, vmesni v Italiji po združitvi).

Nemirne vode: Od nacionalnih gibanj do prve svetovne vojne

- našteje nacionalne zahteve na izbranem primeru iz zahodne (irsko ali belgijsko) in srednje Evrope (poljsko) ter v osmanskem cesarstvu (srbsko ali grško);
- pojasni glavne značilnosti nacionalnih gibanj v habsburški monarhiji (ilirizem, avstroslavizem);
- našteje glavne narodne zahteve iz nemških, italijanskih in slovenskih nacionalnih programov v letih 1848/49;
- navede glavne uspehe in neuspehe nacionalnih gibanj v letih 1848/49;
- opiše po katerem nacionalnem programu je bila združena Nemčija in glavne značilnosti Nemškega cesarstva;
- opiše po katerem programu je bila združena Italija in glavne značilnosti Kraljevine Italije;
- razloži glavne značilnosti neoabsolutizma v habsburški monarhiji;
- pojasni bistvo uvedbe ustavnosti in dualizma ter glavne posledice za nacionalno vprašanje v habsburški monarhiji;
- pojasni značilnosti judovskega vprašanja;
- opiše oblikovanje trojne in prisrčne zveze;
- pojasni, zakaj je Balkan postal eno od glavnih kriznih žarišč pred prvo vojno .

Slovensko nacionalno oblikovanje

- razloži pojem narodno prebujenje,
- imenuje začetnike slovenskega narodnega gibanja (Pohlin, Zois, Vodnik ...) in njihove dosežke,
- na primeru Zoisovega krožka opiše vlogo narodno-buditeljskih krožkov pri krepitvi narodne zavesti,

- navede razlike med narodno in deželno zavestjo,
- opiše prizadevanja za poenotenje slovenskega jezika (standardizacijo),
- opiše in primerja delovanje Bleiweisovega (konservativnega) in Prešernovega (demokratskega) kroga,
- navede zahteve programa Zedinjena Slovenija,
- opredeli pomen čitalnic in taborov,
- pozna ideje mladoslovencev in staroslovencev,
- poimenuje prve slovenske politične stranke, opiše značilnosti njihovih programov ter navede volilno bazo,
- razloži jugoslovansko idejo in jugoslovansko vprašanje,
- opiše programe slovenskih političnih strank za reševanje nacionalnega vprašanja,
- navede gospodarske panoge, ki so se razvile v slovenskih deželah v 19. stoletju kot posledica industrializacije,
- opiše vzroke propadanja slovenskih kmetov od sredine 19. stoletja dalje ter pojasni posledice (poudarek je na migracijah).

Dijak mora za pozitivno oceno v 4. letniku poznati naslednjo snov:

Med demokracijo in totalitarizmi

- opiše (ponovi) značilnosti demokracije v Atenah,
- nauči se razlikovati med sodno, zakonodajno in izvršno oblastjo,
- pojasni značilnosti versajske ureditve Evrope, na primeru Velike Britanije, Francije, Weimarske Nemčije ter ZDA razloži nadaljevanje razvoja demokratičnih procesov v Evropi in Ameriki med obema svetovnima vojnama,
- pojasni razmere, ki so omogočile razvoj totalitarnih režimov v posameznih državah (Rusija, Italija, Nemčija),
- razloži značilnosti totalitarnih sistemov (fašizem, nacizem, komunizem),
- pojasni vpliv gospodarske krize na dvig totalitarnih gibanj,
- opiše socialistično gospodarsko doktrino ter posledice za družbo,
- našteje države, kjer so se razvile fašistične organizacije,
- pojasni pomen pariške mirovne konference po drugi svetovni vojni,
- navede značilnosti blokvske ureditve sveta ter hladne vojne,
- opiše vzroke za razpad sovjetskega sistema in socialističnega bloka v Evropi,
- predstavi krizna žarišča po padcu berlinskega zidu v svetu,
- navede probleme, s katerimi se danes spopadajo države nekdanjega zahodnega in vzhodnega bloka,
- navede, v čem se kaže sprejemanje demokratičnih oblik vladanja,
- razloži pojme politični, gospodarski, kulturni pluralizem,
- opiše, kje se skrivajo glavne pasti sodobne demokracije (npr. razlike med vplivnimi in nevlivnimi deli sveta; kako demokratični procesi vplivajo na posamezne sloje, skupine, generacije ... prebivalstva znotraj neke države),
- na primeru razloži globalno mešanje kultur in probleme, ki se s tem pojavljajo.

Sodelovanje in konflikti

- loči vzrok in povod za 1. svetovno vojno,
- opredeli in pojasni imperializem kot vzrok za prvo svetovno vojno in zahtevo po novem evropskem redu za drugo,
- navede novosti v oborožitvi in načinu bojevanja med 1. in 2. svetovno vojno,
- navede prelomne dogodke, ki so vplivali na preobrate v 1. in 2. svetovni vojni,
- opiše življenje civilnega prebivalstva med 1. in 2. svetovno vojno,
- pojasni, kako sta obe svetovni vojni vplivali na položaj žensk v družbi,
- razloži posledice versajskega diktata,
- pojasni pomen Društva narodov in razloži vzroke za njegovo neučinkovitost,
- ob izbranem primeru pojasni in konkretizira pojem kolaboracija,
- na izbranem primeru opiše vzroke in posledice nastanka različnih odporiških gibanj,
- našteje najpomembnejše medvojne zavezniške konference in pojasni pomen sklenjenih dogovorov,
- opiše vsebino atlantske listine in pojasni njen vpliv in posledice,
- pojasni pomen sojenja na mednarodnih sodiščih vojnim zločincem iz časov druge svetovne vojne in po njej,
- pojasni značilnosti OZN,
- na konkretnem primeru opiše delovanje posebnih organizacij OZN,
- pojasni pojem hladna vojna in ga časovno umesti,
- opiše ideološko, gospodarsko in vojaško odvisnost oz. navezanost zavezniških držav od obeh velesil,
- navede vojaške in gospodarske povezave obeh blokov,
- navede evropska krizna žarišča,
- opiše način reševanja izbranega evropskega kriznega žarišča in pojasni, kako je le-to vplivalo na življenje posameznikov.

- primerja zasebni in družbeni standard na obeh straneh železne zaves,
  - loči med EGS in EU,
  - navede prelomne dogodke, ki so vplivali na nastanek EGS,
  - pojasni vzroke za nastanek EU,
  - na karti prikaže korake k združevanju evropskih držav,
  - opiše simbole EU,
  - našteje prednosti in slabosti vključitve Slovenije v EU,
  - našteje glavne institucije EU na konkretnih zamišljenih primerih kot so pritožba na sodišča, možnost izobraževanja, zaposlovanja ipd.,
  - pojasni ključne značilnosti dekolonizacije v Afriki in Aziji,
  - pojasni pojem neokolonializem,
  - sklepa o vlogi gibanja neuvrščenih,
  - pojasni značilnosti povezav v tretjem svetu,
  - pojasni pojem terorizma in navede vrste in oblike terorizma,
  - razloži značilnosti današnjega terorizma na podlagi primera (Al Kaida ipd.), - razloži pojem državni terorizem (Izrael, Irak ...).

Razvoj slovenskega naroda v 20. stoletju

- navede, na katerih bojiščih prve svetovne vojne so se bojevali slovenski vojaki (s poudarkom na soški fronti),
- razloži koncepte nastajanja nove države po Majniški deklaraciji in Krfski deklaraciji,
- pojasni razloge za neuspeh konfederativni koncept združevanja med državo SHS in Kraljevino Srbijo, - opiše potek združitve v Kraljevino SHS,
- razloži položaj in način delovanja slovenske narodne in deželne vlade v letih 1918–1921 ter navede njene pristojnosti,
- opiše nacionalno sestavo Kraljevine SHS in razloži položaj Slovencev v njej,
- opiše strankarsko življenje v Kraljevini SHS oz. Jugoslaviji in navede glavne politične stranke na Slovenskem,
- opiše način okupacije Dravske banovine in razkosanje slovenskega ozemlja med štiri okupatorje,
- navede in opiše raznarodovalne ukrepe, ki so jih sprejeli okupatorji na Slovenskem,
- razloži vzroke za ustanovitev Protiimperialistične fronte oz. OF in opiše način vključevanja Slovencev v njeno delovanje,
- pojasni razloge zaostrovanja med OF in meščanskimi političnimi strankami,
- pojasni razloge za kolaboracijo na Slovenskem in razloži posledice za Slovence,
- razloži dolgoročne posledice podpisa Dolomitske izjave,
- opiše značilnosti »ljudske oblasti« in postopni prevzem komunistične oblasti (komunistična revolucija poteka sočasno z osvobodilnim bojem, državljanska vojna),
- s pomočjo pričevanj razloži oblike fašističnega, nacističnega, partizanskega in domobranskega nasilja ter holokavst nad slovenskimi Judi in genocid nad slovenskimi Romi,
- pojasni ideološke delitve na Slovenskem med in po vojni,
- opiše volitve v Jugoslaviji in na Slovenskem leta 1945 ter razloži vzroke za komunistični prevzem oblasti,
- pojasni vzroke in posledice obračunavanja s političnimi nasprotniki in katoliško cerkvijo po vojni,

-
- navede cilje in posledice agrarne reforme, kolektivizacije ter nacionalizacije po drugi svetovni vojni, pojasni bistvo informbirojevskega spora,
- pojasni značilnosti, uspehe in slabosti načrtnega gospodarskega razvoja v okviru petletk (industrializacija in elektrifikacija) v povojnih letih,
- opiše značilnosti gospodarskega vzpona od sredine 50. do sredine 60. let,
- navede razloge za uvedbo samoupravljanja in gospodarske reforme v 60. letih ter opiše značilnosti teh reform,
- pojasni značilnosti gospodarstva v 70. letih (dogovorna ekonomija, samoupravljanje, zadolževanje),
- opiše posledice kulturnega vpliva zahoda v 60. letih v modi, glasbi, načinu preživljanja prostega časa,
- opiše način vsakdanjega življenja v 70. letih,
- opiše krizne razmere v Jugoslaviji v 80. letih, posledice naraščanja inflacije in zadolženosti, - pojasni vzroke in posledice sporov med republikami ter primerja razvitost Slovenije z drugimi republikami,
- razloži nacionalne napetosti in nasprotujoče si poglede na reševanje jugoslovanske krize,
- opiše delovanje civilne družbe v Sloveniji konec 80. let,
- opiše delovanje slovenskih disidentov, politične in ekonomske migracije,
- opiše politične dogodke v Sloveniji konec 80. in na začetku 90. let, ki pomenijo utrjevanje demokratizacije in državne suverenosti Slovenije,
- navede razloge, ki so privedli do plebiscita za samostojno in neodvisno Slovenijo ter potek osamosvajanja (prve povojne demokratične volitve, koalicija Demos),
- razloži pomen Deklaracije o neodvisnosti,
- opiše odzive zvezne vlade in JLA ter potek vojne za Slovenijo,
- navede bistvene značilnosti nove večstrankarske slovenske države in njene ustave,
- opiše bistvene gospodarske in politične značilnosti v 90. letih ter prizadevanja Slovenije za vključitev v Evropsko unijo in druge mednarodne integracije,
- navede prednosti in slabosti življenja v EU,
- po svojih besedah navede in opiše temeljna dejstva, pojme, dogodke in pojave o problematiki slovenskih meja,
- pojasni položaj manjšin na Slovenskem, zamejcev, zdomcev in izseljencev